

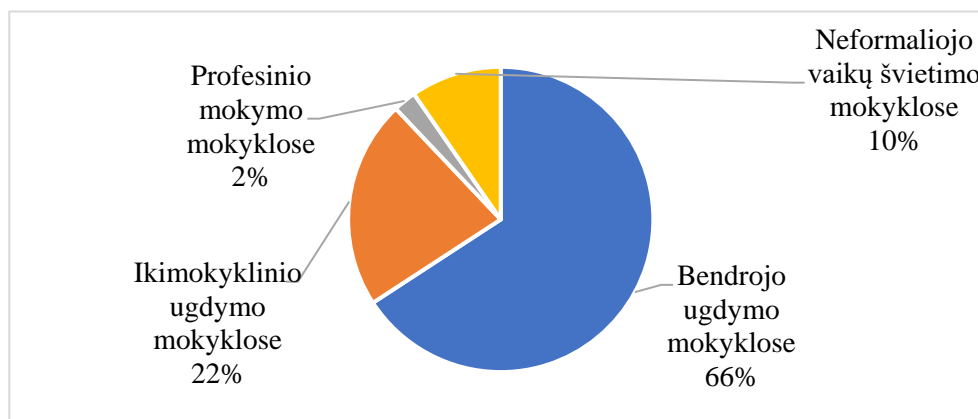
Trakų rajono savivaldybė

Trakų r. savivaldybės pedagoginių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimą vykdo Trakų švietimo centras (toliau – Centras)¹.

2020–2021 m. m. Trakų r. savivaldybėje dirbo 696 pedagoginiai darbuotojai, iš jų – 458 (66 proc.) bendrojo ugdymo, 154 (22 proc.) ikimokyklinio ugdymo, 17 (2 proc.) profesinio mokymo, 67 (10 proc.) neformaliojo vaikų švietimo įstaigose (žr. 1 pav.).

1 pav. Daugiausia pedagoginių darbuotojų dirbo bendrojo ugdymo įstaigose

Pedagoginių darbuotojų skaičiaus pasiskirstymas pagal mokyklų tipus (procentais)

2021 m. Centras vykdė 14 ilgalaikių programų. Jose dalyvavo 374 savivaldybės pedagoginiai darbuotojai (žr. 1 lentelėje).

1 lentelė. Daugiausiai programų vyko pagal prioritetą *Kompetencijų tobulinimas įgyvendinant šiuolaikinį ugdymo / mokymo turinį*

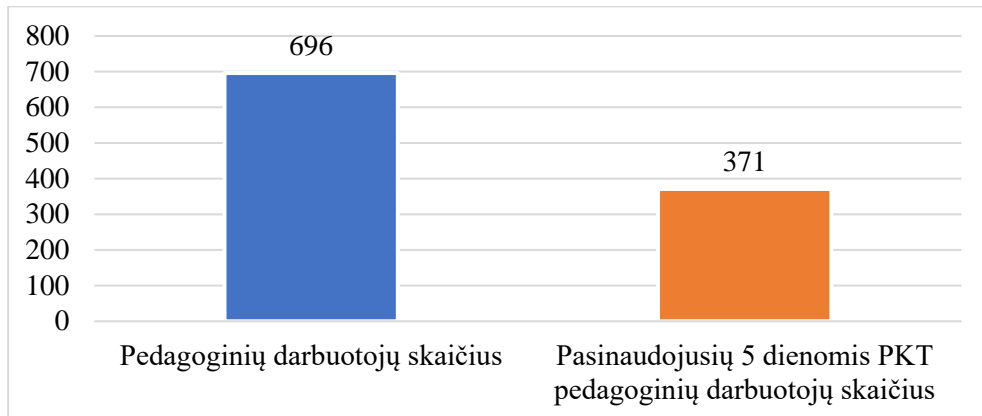
Vykdytų programų pagal prioritetus ir dalyvių pasiskirstymas

Prioritetas / prioriteto kryptys	Vykdytų programų skaičius	Vykdytų programų dalyvių skaičius
Kompetencijų tobulinimas įgyvendinant šiuolaikinį ugdymo / mokymo turinį	6	152
Skaitmeninio raštingumo tobulinimas	3	58
Į mokymąsi orientuotos vertinimo kultūros auginimas	2	82
Skaitymo gebėjimų ugdymas visose ugdymo srityse	1	12
Kompetencijų, reikalingų veiksmingai ugdyti skirtingų ugdymosi poreikių turinčius mokinius, tobulinimas	5	176
Mokinio skirtybių suvokimas, atpažinimas ir panaudojimas siekiant jo pažangos	3	86
Bendradarbiavimo gebėjimų, reikalingų ugdyti ir teikti reikalingą švietimo pagalbą ir paslaugas, tobulinimas	2	90
Vadovavimo ir lyderystės ugdymo / mokymo procesui ir švietimo įstaigai kompetencijų tobulinimas	3	46
Lyderystės ugdymui ir mokymuisi stiprinimas	1	15
Gebėjimų priimti sprendimus, grįstus duomenimis, stiprinimas	1	14
Mokyklos bendruomenės telkimas įgyvendinant įtraukties principą švietime	1	17
Iš viso:	14	374

¹ Prieiga internete <https://trakaisc.lt>

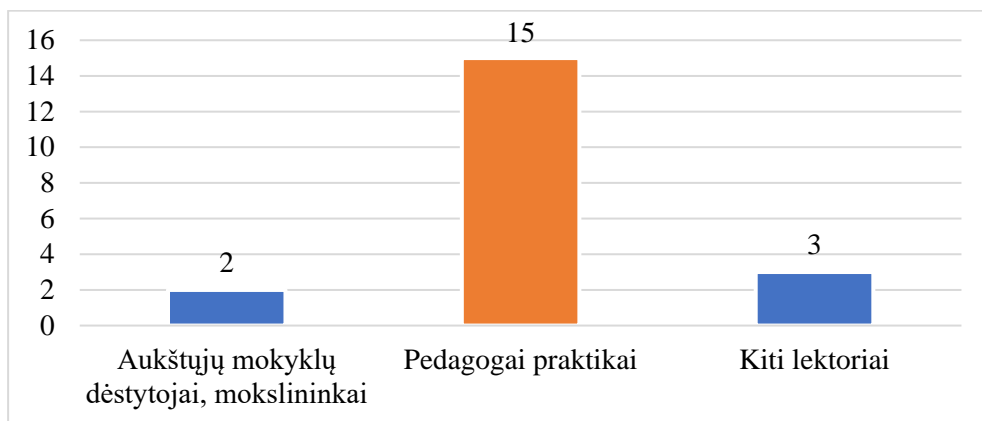
2 pav. Daugiau negu pusė savivaldybės pedagoginių darbuotojų pasinaudojo 5 dienomis per metus kvalifikacijai tobulinti

Savivaldybės pedagoginių darbuotojų ir pedagoginių darbuotojų, pasinaudojusių 5 dienomis per metus kvalifikacijai tobulinti, skaičius

3 pav. Prioritetines kvalifikacijos tobulinimo programas dažniausiai įgyvendino pedagogai praktikai

Prioritetines kvalifikacijos tobulinimo programas įgyvendinę (vykdę) lektorai

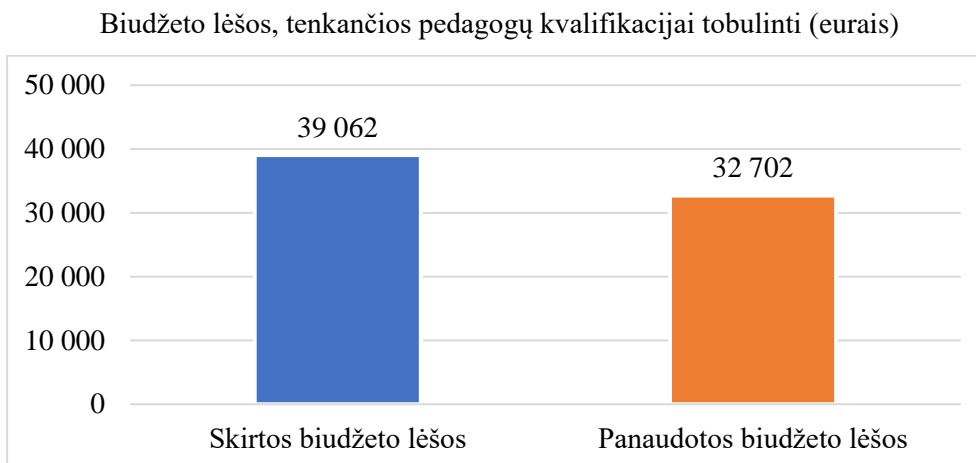

Daugiausia dalyvių sulaukė prioritetingos programos, skirtos pagrindinio ir vidurinio ugdymo (161) bei ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio ugdymo mokytojams (130).

2 lentelė. Prioritetinių programų ir dalyvių skaičius pagal tikslinę grupę

Tikslinė grupė	Programų skaičius	Dalyvių skaičius
Vadovai, jų pavaduotojai ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjai	2	46
Ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio ugdymo mokytojai	2	130
<i>(iš jų ikimokyklinio ugdymo mokytojai)</i>	1	10
Pagrindinio ir vidurinio ugdymo mokytojai	12	161
Pagalbos mokiniui specialistai	1	33
Neformaliojo vaikų švietimo pedagogai	1	4
Profesijos mokytojai	-	-

4 pav. Iš skirtų biudžeto lėšų mokytojų ir kitų ugdymo procese dalyvaujančių asmenų kvalifikacijai tobulinti panaudota 84 proc.

PKT programos skelbiamos Centro interneto svetainėje. Kiekvieną mėnesį Centras rengia mėnesio veiklos planą, kurį siunčia ugdymo įstaigoms. Mokyklų vadovai ir Centras tariasi, kad kiekvienai įstaigai pagal poreikius būtų parengta PKT programa. Pedagogams sudaryta galimybė dalyvauti PKT programose, derinantis prie jų darbo grafiko.

Centro teigimu, PKT poveikis mokinių ūgčiai atsispindi mokyklų įsivertinimo rezultatuose, kultūrinio gyvenimo pokyčiuose, renginiuose ir įgyvendinamuose projektuose, inovacijose, aktyvume ir, svarbiausia – mokinių pasiekimuose ir rezultatuose. Centras daro išvadą, kad kvalifikacijos tobulinimas ilgalaikiuose renginiuose pagal nusistatytus prioritetus turi tiesioginę įtaką mokinių pasiekimams, asmeninei pažangai. Apibendrinti 4 kl. mokinių matematikos pasiekimų duomenys rodo, kad iš maksimalaus galimų taškų skaičiaus (40 taškų) rajono mokiniai surinko 27,9 taško ir lyginant su šalies 4 kl. mokinių matematikos pasiekimais, savivaldybės mokinių surinktų taškų vidurkis yra 1 tašku didesnis. Panašūs ir skaitymo pasiekimų rezultatai: rajono mokiniai surinko 22,6 taško (iš 31 maksimalaus galimų taškų skaičiaus) ir lyginant su šalies mokinių skaitymo pasiekimais savivaldybės mokinių taškų vidurkis yra 0,7 taško didesnis nei šalies vidurkis. Lyginant 3 (trejų) metų rezultatus, 2021 m. didžioji dalis rajono 10 kl. mokinių (46,68 proc.) pasiekė pagrindinį matematikos pasiekimų lygį, prieš tai 2 (dvejus) metus iš eilės dominavo patenkinamas pasiekimų lygis. 2 (dvejus) metus iš eilės rajono 10 kl. mokinių dauguma pasiekė pagrindinį gimtosios kalbos (50 proc. rusų ir 46,51 proc. lenkų gimtųjų kalbų) pasiekimų lygį. Daugumos (57,59 proc.) 10 kl. mokinių lietuvių kalbos ir literatūros pasiekimų lygis yra pagrindinis, tačiau 6,69 proc. sumažėjo mokinių, demonstruojančių aukštesnio lygio pasiekimus, dalis. Savivaldybės abiturientų, išlaikiusių VBE aukštesniu lygiu (86–99 balais), per paskutiniuosius 3 (trejus) metus buvo 10 ir daugiau procentų: 2019 m. – 10,3 proc., 2020 m. – 12,29 proc., 2021 m. – 11,43 proc. Tik trijų gimnazijų: Trakų r. Lentvario Motiejaus Šimelionio gimnazijos, Trakų r. Rūdiškių gimnazijos ir Trakų Vytauto Didžiojo gimnazijos abiturientų, išlaikiusių aukštesniu lygiu, procentinė dalis didesnė už savivaldybės (Trakų r. Lentvario Motiejaus Šimelionio gimnazijos 2019 m. – 14,18 proc., 2020 m. – 11,40 proc., 2021 m. – 14,40 proc., Trakų r. Rūdiškių gimnazijos 2019 m. – 13,59 proc., 2020 m. – 21,05 proc., 2021 m. – 10,00 proc., Trakų Vytauto Didžiojo gimnazijos 2019 m. – 10,22 proc., 2020 m. – 13,86 proc., 2021 m. – 14,92 proc.). Savivaldybės abiturientams geriausiai sekėsi laikyti užsienio kalbų (anglų ir rusų) VBE egzaminų. Abiturientų, laikusių anglų kalbos egzaminą, ne tik per paskutinius 3 (trejus) metus didžiausias skaičius darbų, įvertintų 100 balų, bet ir įvertintų 86–99 balais procentas didėjo, išskyrus 2021 m.: 2018 m. – 21,59 proc., 2019 m. – 19,79 proc., 2020 m. – 24,49 proc., 2021 m. – 18,50 proc. Per paskutinius 3 (trejus) metus mažėja mokinių, išlaikiusių VBE patenkinamu lygiu, skaičius: 2019 m. – 20,86 proc., 2020 m. – 20,41 proc., 2021 m. – 15,40 proc. Užsienio (rusų) kalbos išlaikiusiųjų aukštesniu lygiu (86–99 balais) procentinė dalis 2021 m. išaugo iki 52,20 proc., (2018 m. – 38,81 proc., 2019 m. – 44,64 proc., 2020 m. – 31,37 proc.) ir patenkinamu lygiu (16–35 balais)

išlaikiusiųjų abiturientų procentinė dalis taip pat mažėjo (2017 m. – 6,00 proc., 2018 m. – 4,48 proc., 2019 m. – 3,57 proc., 2020 m. – 3,92 proc., 2021 m. – 1,60 proc.).

Centras teigia, kad lyginant 3 (trejų) ar 5 (penkerių) metų VBE rezultatus nėra aiškaus sisteminio pokyčio.

Trakų r. savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų 2021 m. įsivertinimo ir pažangos duomenų, susijusių su PKT ir jo poveikiu, analizė

Mokyklų duomenimis, beveik visų mokyklų mokytojai, švietimo pagalbos specialistai tobulino ir pagilino *bendrasias* ir *profesines* kompetencijas, bet neįvardijo konkrečių. Mokytojai tobulino skaitmeninio raštingumo kompetenciją. Pavieniais atvejais tobulintos mokinio pažinimo ir jo pažangos pripažinimo, mokinių motyvavimo ir paramos jiems, bendravimo ir bendradarbiavimo, reflektavimo ir mokymosi mokytis, socialinę emocinę kompetencijas bei rengėsi dirbti su atnaujintomis ugdymo programomis. Vadovai tobulino vadybines kompetencijas: strateginio mąstymo ir pokyčių valdymo, asmeninio veiksmingumo. Vienoje mokykloje sutelktas dėmesys į PKT prioritetų *Mokinio skirtybių suvokimas, atpažinimas ir panaudojimas siekiant jo pažangos* (mokėsi 86 proc. pedagoginių darbuotojų), *Mokyklos bendruomenės telkimas įgyvendinant įtraukties principą švietime* (31 proc. mokytojų) įgyvendinimą.

Po kvalifikacijos tobulinimo pedagoginiai darbuotojai taikė naujai atrastus, išmokus metodus, strategijas, teorijas bei metodikas. Patobulinę skaitmeninio raštingumo kompetenciją mokytojai išmoko organizuoti ugdymo procesą naudodamiesi įvairiomis virtualiomis mokymosi aplinkomis, skaitmeninėmis priemonėmis ir įrankiais, vertinimo priemonėmis mokinių pasiekimams ir pažangai stebėti bei įsivertinti. Mokytojai aktyviau taikė IT, naudojo skaitmeninius išteklius, kaupė skaitmeninių užduočių bankus, rengė skaitmenines priemones gabiams ir talentingiems vaikams ugdyti. Pavieniais atvejais mokyklos minėjo, kad mokytojai vedė hibridines pamokas naudodami plačiakampes nešiojamas kameras, robotukus; parengė individualios pagalbos planą specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams; į ugdymo programą sėkmingai integravo prevencines programas; per pamokas taikė skirtingus ugdymosi metodus ir priemones, savivaldaus mokymo(si) strategijas (mokymosi tikslų ir uždavinių kėlimas, užduočių formulavimas, įgalinantis mokinius savarankiškai mokytis).

Mokytojų, švietimo pagalbos specialistų ir vadovų mokymasis turėjo poveikio mokinių pasiekimams ir pažangai. Dauguma mokyklų teigė, kad pagerėjo mokymosi kokybė (padarytą pažangą pagrindė duomenimis), pagerėjo mokinių mokymosi pasiekimai, sumažėjo be pateisinamos priežasties praleistų pamokų skaičius. Klasių vadovai teigė, kad padidėjo mokinių aktyvumas renginiuose. Mokytojų vedamos inovatyvios pamokos sudomino mokinius, motyvavo juos, padaugėjo mokinių, siekiančių individualių tikslų.

Rekomendacijos

Atsižvelgiant į pateiktus duomenis siūloma:

- *siekti*, kad didžioji dalis savivaldybės pedagoginių darbuotojų pasinaudotų valstybės suteikta galimybe ne mažiau kaip 5 dienas per metus dalyvauti kvalifikacijos tobulinimo programose (pasinaudojo 53 proc.);
- *plėsti* pedagogų kvalifikacijos tobulinimo programų tematiką, rengiant švietimo įstaigų vadovų ir mokytojų lyderystės kompetencijų bei kompetencijų, reikalingų įtraukties principų įgyvendinimui, tobulinimo programas.